

TAFANERIES

Entrega 116

Ara fa dos segles, una llauradora de Carcaixent tingué un embaràs de septigèmins, el que esdevingué una notícia molt difosa.

La prodigiosa gestació d'una dona de Carcaixent

FRANCESC J. HERNÁNDEZ
València

Josefa María Navarro Bataner va nàixer a Carcaixent (la Ribera Alta), l'any 1796. Era la filla major de Josefa María Bataner Cangrós i Francisco Navarro Trenzano, que havien contrèt matrimoni el novembre de 1795 a l'església de l'Assumpció de la Mare de Déu del mateix poble, en una cerimònia presidida pel vicari Albelda. Ben prompte, Josefa María Bataner quedà embarassada i, com hem dit, donà a llum una xiqueta, la protagonista d'aquesta història, a la qual li posaren el mateix nom que a la mare. El 1799 va nàixer una segona xiqueta, Vicenta María. Dos anys després, una altra: María Leonor. El 1803, va nàixer el quart fill, un xiquet, al qual li assignaren, com era costum, el nom del pare: Francisco. El 1805 batejaren una altra xiqueta més, a la qual li posaren de nom Vicenta, el que fa pensar que havia mort la germaneta nascuda anteriorment i anomenada Vicenta María. I el mateix hagué de passar amb Francisco, perquè el 1808 està inscrit un altre filllet amb el mateix nom. Fins i tot el 1811, quan la seua filla Josefa María (la nostra protagonista) ja havia contrèt matrimoni, sa mare tingué un altra filla, que anomenà María, i l'any següent un altre fill: José; fins i tot, el 1817 va nàixer Pascual. En total, la nostra protagonista tingué vuit germans.

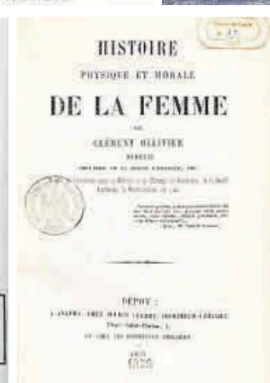
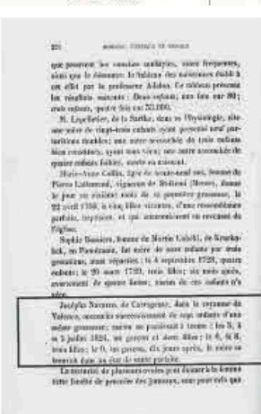
Com hem dit, el dissabte 27 d'abril de 1811, la nostra protagonista, Josefa María Navarro Bataner, va contraure matrimoni amb José Hermano Corts, també carcaixentí i cinc anys major que ella, en la mateixa església on havia sigut batejada. Sabem que vivien en una casa de camp. Josefa María heretà la fertilitat de sa mare. El 1815 es batejà la seua filla María Josefa (mare que fou també de vuit nadons). Tres anys després, va nàixer María Teresa. El 1823, una altra xiqueta, que anomenaren Àngela. L'any següent, 1824, Josefa María tingué un embaràs amb set fetus, del qual parlarem després. El 1827 donà a llum el que anomenaren José Juan. El 1831, vint anys després del seu matrimoni, va nàixer Francisco i com passà amb ella mateixa, després que la seua filla major

va contraure matrimoni, encara tingué tres filles més: Francisca Pascuala, nascuda el 1834 (i que tindria nou fills vius), Vicenta Petra, nascuda el 1838 (i que també donà a llum set nadons), i Vicenta Esperanza, el 1839.

La gestació de set fetus

El més cèlebre, però, fou l'embaràs amb set fetus, que es convertí en una notícia, com es diu ara, «viral» el 1824. En aquella època, Carcaixent tenia uns 7.000 habitants, una part dels quals habitaven les 11.000 fanecades d'horta, on era freqüent la morera. Molt poc després vindria l'exportació de la taronja. Josefa María quedà embarassada a la primavera de l'any 1824. El dia 3 de juliol, l'Almanac indicava: «Cuar-to crecient a la tarde. Alegre y hermoso tiempo». Per a la nostra protagonista, però, aquell dissabte començà un període de terribles sofriments. Sentí dolors i anaren a buscar una comare. Aquesta sospità de complicacions i tal com exigia l'«Examen y Cartilla de parteras, teorico practica» del Dr. Rosain, publicat aquell mateix any, demanà l'assistència d'un metge. Amb l'ajuda del doctor i la comare, Josefa donà a llum els dies 3, 4 i 5 de juliol tres fetus, que, en opinió del facultatiu, havien sigut concebuts en moments diferents, ja que, pel seu nivell de desenvolupament, considerà que el primer, un xiquet, tenia tres mesos i les altres dos, xiquetes, ja quatre. El dia 6, dimarts, tomaren els dolors i Josefa María donà a llum una altra xiqueta, que el metge considerà de tres mesos. El dia 7 fou tranquil, però el dijous 8 de juliol tomaren els dolors amb més intensitat, i la dona parí dos fetus més: dos xiquetes que es consideraren de quatre mesos. El divendres 9 de juliol tomaren els dolors intensos. La matinada del dia 10, l'exhausta Josefa María donà a llum un altre fetus masculí, que, segons el metge, tenia cinc mesos com a mínim. Era l'últim dels «septigèmins». La dona, summament feble per les mororràgies i amenaçada de febres puerperals, pogué recuperar-se paulatinament i, com hem dit, tres anys

« La nommée Josepha Navarro , habitant à Carcagente , dans le royaume de Valence , étant travaillée des douleurs de l'enfantement , a mis successivement au monde sept enfans dont aucun n'était à son terme ; les 3, 4 et 5 du mois dernier , elle accoucha d'un garçon et de deux filles de trois à quatre mois , ainsi qu'on a pu en juger par le développement de ces individus . Le 6, elle accoucha d'une autre fille le 8, de deux autres filles , et enfin , le 9, d'un garçon d'environ cinq mois . Le 19, la femme

Josefa María pogué recuperar-se paulatinament i tres anys després donà a llum a un xiquet

després donà a llum un xiquet. Cal dir que els registres parroquials no arrelleguen altres avortaments que, eventualment, pogué patir Josefa María i que considerem més que probables. En l'època es distingia entre un «avortament» i un «mal part», que era quan el fetus estava ben confor-

mat però no sobrevivia, però cap dels dos casos constava, és clar, en els llibres parroquials de bateigs.

Una notícia viral

Fou el metge que la va atendre qui immediatament contà els inhabituals fets a una altra persona, la qual va remetre una carta a la «Gaceta de Madrid», que informà del part en l'exemplar del dia 31 de juliol (encara que la publicació oficial, que també incloïa notícies, datà la seua referència el dia 30, p. 388). Després de la publicació en la capital, l'arrellegà la premsa valenciana. El «Diario de Valencia» informà el dia 5 d'agost del 1824, però el fet s'escampà molt més. Dos dies després que apareguera en el

periòdic valencià, es repetí la mateixa informació en el «Diario de Barcelona» i al «Diario Mercantil» de Cadix. El 27 d'agost, aparegué en el «Diario Balear». Fins i tot, el 3 de novembre d'aquell any el periòdic «El Argos» de Buenos Aires va publicar un resum de l'esdeveniment. També es publicà la notícia a França. El 16 d'agost, tant el «Journal de Paris», com un diari en anglés que es publicava a la capital francesa, l'anomenat «Galignani's Messenger», comentaren el fet. Temps després, el doctor i professor Almiré René Jacques Lepelletier de La Sarthe informà del part de «Josepha Navarro» en el volum quart (tom II, p. 329) de la seua obra «Physiologie médicale et philosophique», publicat a París el 1833. Posteriorment, el doctor Clément Olivier incorporà la notícia de Lepelletier a la reedició de la seua «Histoire Physique et Morale de la Femme» de 1851, que tornà a ser impresa a Angers el 1858. Referències que, suposem, no arribaren a coneixement de la llauradora carcaixentina.

Josefa María Navarro Bataner, que havia aconseguit superar els riscos dels parts i de la gestació de septigèmins, morí el 1868, quan tenia uns setanta dos anys i era viuda des de feia dotze. Fou soterrada a Carcaixent, després d'un funeral a l'església de l'Assumpció.